

[Hvidberg.]

sige, at efter min opfattelse har dette orkester ydet en stor, historisk indsats i dansk musikliv, og denne indsats må sikres og udbygges. Hvis man vil sige, at det er for meget at give dette orkester en præferencestilling, kunne man til forsvar derfor henvise til Sverige, hvor der findes provinsorkestre af forskellig størrelse, og hvor det jo er således, at de tilskud, de nyder, og som forøvrigt kommer fra lotterimidlerne — altså noget lignende som tipspengene — varierer alt efter orkestrenes alder, størrelse og kunstneriske formåen; øverst på listen står her det bekendte orkester i Göteborg. Uagtet Aarhus Byorkester ikke har samme størrelse og samme ærværdige historie, indtager det alligevel i dag, ikke mindst takket være Thomas Jensen og hans utrættelige arbejde, en lignende særstilling i dansk musik, som Göteborgs symfoniorkester har i svensk musik, og det ville ikke være mere end ret og rimeligt, at man først og fremmest udbyggede Aarhus Byorkester til fuld størrelse. Man kan som argument herfor henvise til, at Aarhus ikke blot er en erhvervsby, men også i høj grad en universitets- og studieby, hvor den højere musik dyrkes som fag, både ved universitetet og det jyske musikkonservatorium, og at der derfor i særlig grad er brug for et orkester, der ikke blot kvalitativt, men også kvantitativt opfylder de kunstneriske krav. Jeg har tilladt mig her i det høje ting at lade en pjece med udtalelser fra forskellige musikautoriteter omdele, og man vil deraf se, at det er meget stærke og afgørende udtalelser, der foreligger om dette jyske orkester.

Så kommer de andre byorkestre, Odense og Aalborg. Man kunne tænke sig, at de hver fik et tilskud på 150 000 kr. årlig. Det ville sætte dem i stand til at opretholde en stab på 36 musici, og Odense, som har særlig store lokale tilskud, kunne måske komme op på 40 mand. Jeg vil gerne nævne, at den månedsløn, som er fælles for de tre faste byorkestre i Danmark, er mindst et par hundrede kroner mindre end den månedsløn, som er normal for medlemmerne af de to statsdrevne hovedstadsorkestre, Det kgl. Kapel og radiosymfoniorkesteret. Ikke desto mindre er det alligevel muligt at opretholde et kunstnerisk ypperligt ensemble. Men det er klart, at gagerne for tiden ikke kan sættes ned.

Der tales jo ofte her i landet om decentralisering; jeg synes, der kunne være rimelighed for også at tale om noget sådant i forbindelse med vort kulturliv og vort åndsliv, og så ville det være meget logisk,

at man lod nogle af tipspengene, som jo kommer fra hele landet, vende tilbage til landsdelene i form af tilskud til kulturinstitutioner som orkestre. Tipsmidlerne kommer jo for en stor del fra provinsen og en hel del af dem bliver som bekendt i hovedstaden; ikke mindst sluger tipstjenestens store administration i København store beløb, og det kunne derfor siges måske at være retfærdigt, at i alt fald en enkelt million af dem vendte tilbage til landsdelene til op- hjælpning af dette kulturliv. Hvis man nu gennemførte en plan som den, jeg her har skitseret, ville man komme op på en 700 000 kr. af tipsfondens midler. Men derfra kunne man så trække, hvad den kulturelle fond kunne formenes at yde de pågældende orkestre, ialt vel ca. 150 000 kr., og så ville den ønskede sum blive bragt ned på ca. 550 000 kr., altså godt ½ mill. kr. Af det resterende beløb ville det være viist og venligt og retfærdigt at anvende en sum, f. eks. 75 000 kr. eller lignende, til hjælp for det såkaldte sønderjyske symfoniorkester. Det trænger til støtte, og en sådan støtte ville ikke blot tjene et kulturelt formål, men måske også i nogen grad et nationalt formål. Jeg ved også, at den fungerende undervisningsminister er meget interesseret i, at dette orkester opretholdes. Resten af summen kunne man så anvende til musiklivet på anden vis, f. eks. ved at skabe en fond, måske også ved at hjælpe den jyske opera og det jyske musikkonservatorium, men derom kan man tale senere.

Må jeg slutte denne desværre lidt for lange tale med at sige, at jeg føler mig ganske overbevist om at finde forståelse i denne sal hos finansministeren. Jeg ved, at den højtærede finansminister — det ved hele landet — er en elsker og dyrker af musikkens ædle kunst, og at han producerer sig på visesangens område og gør det fremragende, har jeg hørt. Og når så dertil yderligere kommer, at den højtærede finansminister er gammel aarhusianer, kan jeg ikke tvivle om, at den sag, jeg her har fremdraget, vil finde forståelse, og jeg håber oprigtigt, at det må kunne lykkes at sikre de danske landsdelsorkestre.

Bollerup Madsen: Jeg har ved flere lejligheder fra denne talerstol talt for mere effektiv støtte fra statens side til provinsens musikliv og herunder også nævnt byorkestrene i Aalborg, Aarhus og Odense. Jeg er derfor glad ved den tilslutning, jeg nu pludselig får fra det ærede medlem hr. Hvidberg, idet jeg dog ikke er sikker på, at jeg kan gå ind på den fordelingsplan,